

Aan kamerleden van de
Vaste Kamercommissies Buitenlandse Zaken en Financiën
Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 19170
3501 DD Utrecht
030-2361500
info@jubileenederland.nl

Betreft: Jaarvergadering IMF en Wereldbank

Utrecht, 5 september 2005

Geacht kamerlid,

Op donderdag 8 september vindt het Algemeen Overleg plaats over de jaarvergadering van IMF en Wereldbank, waar het G8 voorstel voor schuldkwijtschelding hoog op de agenda staat. Dit voorstel dreigt mede door de inzet van Nederland alle glans te verliezen.

Het is onbegrijpelijk dat rijke landen de belofte van de millenniumdoelen hebben ondertekend, en tegelijkertijd jaarlijks tientallen miljoenen dollars blijven innen van landen die onvoldoende middelen hebben om de millenniumdoelen te financieren, landen waar vaak meer dan de helft van de bevolking onder de armoedegrens leeft. De benarde situatie waarin deze landen zich bevinden, dreigt voor olie-importerende landen nog verder te verslechteren door de stijging van de olieprijs. Jubilee Nederland vindt, zoals ook Secretaris Generaal van de Verenigde Naties Kofi Annan bepleit, dat de financieringsbehoefte voor de millenniumdoelen maatgevend moet zijn voor de hoeveelheid schuldkwijtschelding die landen krijgen. Omdat veel landen naast volledige schuldkwijtschelding ook extra hulp nodig hebben om de millenniumdoelen te kunnen financieren, moet kwijtschelding gefinancierd worden bovenop de afgesproken (verhoging van) uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking.

1. Financiering

Jubilee Nederland is dan ook teleurgesteld dat regeringspartijen de motie van Kamerleden Bos, Karimi, Huizinga-Heringa, Van der Staaij en Van Bommel om Nederland ook de G8 kwijtschelding bovenop het ODA budget te laten financieren, niet steunen. De Nederlandse regering volhardt in haar standpunt dat alleen landen die de 0,7% norm nog niet halen, kwijtschelding bovenop hun ODA budget moeten financieren. Nederland meet met dubbele maten: Nederland mag wel sigaren uit eigen doos uitdelen, andere landen niet. *De regering zou internationaal het voortouw moeten nemen en zelf ook schuldkwijtschelding bovenop ODA financieren.*

Bangmakerij binnen de Wereldbank vormt eveneens een bedreiging voor een effectieve uitwerking van het G8 voorstel. In een Wereldbank stafrapport waarschuwt senior medewerker Geoffrey Lamb dat er nog onvoldoende toezeggingen zijn om de IDA-schuldkwijtschelding in de toekomst te financieren. De G8 heeft voor de eerstkomende drie jaar (IDA-14) toezeggingen gedaan. Eén van de oplossingen die het stafrapport suggereert, is de hoeveelheid kwijtschelding afhankelijk te maken van de gegeven donorbijdragen. Dit zou het G8 voorstel volledig ondergraven en heeft het ontoelaatbare resultaat dat schuldenlanden in grote onzekerheid blijven over financieringsstromen. *Wij willen de*

regering aansporen niet mee te gaan in een dergelijke ondermijnende oplossing. Jubilee Nederland is van mening dat donorlanden de garantie moeten geven de beloofde kwijtschelding volledig te financieren zodat kwijtschelding niet ten koste gaat van de financieringscapaciteit van IDA.

2. Landenkeuze

Een beperkt aantal landen (alleen landen die het HIPC initiatief hebben doorlopen) kan maar profiteren van de plannen van de G8. Tot onze tevredenheid plaatst de Nederlandse regering hier kanttekeningen bij. Jubilee Nederland is van mening dat *alle* landen die onvoldoende middelen hebben voor financiering van de millenniumdoelen, schuldkwijtschelding moeten krijgen.

Volgens de regering is het probleem van eerlijke behandeling binnen de Wereldbank opgelost. Daar zijn wij het niet mee eens. Om meer landen te kunnen laten profiteren, is voor IDA-schulden een ingewikkelde constructie bedacht: landen die schuldvermindering krijgen, krijgen evenredig minder nieuwe leningen. De bilaterale bijdragen ter compensatie van de niet terugbetaalde schulden, worden over alle 81 IDA landen verdeeld. Dit heeft tot resultaat dat bijvoorbeeld Benin in de komende periode van drie jaar in totaal per saldo slechts 7 miljoen dollar aan extra middelen via IDA krijgt (zie bijlage) - overigens gefinancierd uit de reguliere ODA-budgetten. Kortom, meer landen profiteren, maar het profijt is gereduceerd tot niet meer dan wat kruimels. Een werkelijk eerlijke behandeling betekent dat *alle* landen die onvoldoende middelen hebben voor de millenniumdoelen, schuldkwijtschelding krijgen. *De regering zou zich daarom in navolging van Kofi Annan moeten inzetten voor een schuldenbeleid waarin de millenniumdoelen voorop staan.*

3. Fasering en condities

Om een 'verantwoorde besteding' van middelen te garanderen, wil de regering schuldkwijtschelding faseren en koppelen aan voorwaarden. Dit in tegenstelling tot het G8 voorstel: de G8 wil uitstaande schuldvoorraad in één keer kwijtschelden zonder extra voorwaarden te stellen. De Nederlandse inzet zou tot een verarming van het voorstel leiden. Kwijtschelding van de uitstaande schuld – ander dan kwijtschelding van de schuld*dienst* - leidt tot een verminderde 'debt overhang', hetgeen van belang is om buitenlandse investeerders aan te trekken en groei te stimuleren. De regering is niet helder over de gewenste invulling van de voorwaarden. Hoewel Minister Zalm zegt dat het niet de bedoeling is 'landen voor lange tijd in een IMF-programma te dwingen om voor schuldverlichting in aanmerking te komen' (zie: Kamervragen met antwoord 2004-2005, nr. 2168, Tweede Kamer), suggereert de Nederlands Bewindvoerder bij het IMF dhr. Kremers in *De Volkskrant* van 5 augustus dat de gefaseerde kwijtschelding wel degelijk aan een IMF programma gekoppeld zou moeten worden. In de geannoteerde agenda voor het AO van 8 september spreekt de regering over 'beleidsvoorwaarden ten aanzien van het begrotingsbeleid en schuldenmanagement'.

Jubilee Nederland vindt het onaanvaardbaar als de deelnemende landen – die reeds aan een uitgebreid pakket van HIPC-conditionaliteit hebben voldaan – opnieuw gebonden worden aan beleidscondities van Wereldbank en IMF, temeer daar deze condities in de praktijk vaak armoedebestrijding in de weg staan. Vanzelfsprekend is het van belang dat de vrijkomende middelen ten goede komen aan armoedebestrijding. 'Ring-fencing' van vrijkomende middelen en monitoring van bestedingen door maatschappelijke organisaties en parlementen kunnen hierbij een belangrijke rol spelen. Nederland schaart zich op dit moment te veel in de gelederen van de dwarsliggers en remt daarmee een voortvarende schuldkwijtschelding af. *Wij sporen de regering aan in deze het G8 voorstel te volgen en geen nieuwe voorwaarden te verbinden aan de schuldkwijtschelding.*

Gezien de effecten van het beleid van IMF en Wereldbank op armoedebestrijding, is Jubilee Nederland teleurgesteld dat de Wereldbank *Conditionality Review* geen hoofdonderwerp is op de agenda van de jaarvergadering van IMF en Wereldbank. *Jubilee Nederland pleit ervoor dit onderwerp opnieuw op de agenda op te voeren.*

4. Cyclus van lenen en kwijtschelden

Om de bestaande cyclus van lenen en kwijtschelden te doorbreken, vraagt Nederland om een stricte toepassing van het nieuwe '*Debt Sustainability Framework*' (DSF) van de Wereldbank. Jubilee Nederland heeft grote bezwaren tegen de huidige inrichting van het DSF. De doelstelling armoedebestrijding ontbreekt volledig in dit raamwerk.

Uitgangspunt van het DSF is de zogenaamde *Country Policy Institutional Assessment* (CPIA). Deze CPIA is gebaseerd op een 'one size fits all' neo-liberaal model – zo worden zo laag mogelijke importtarieven beloond terwijl het voor veel ontwikkelingslanden nodig is de minder ontwikkelde sectoren enigermate te beschermen. Hoe is het mogelijk dat men zich in Europa druk maakt over te veel goedkope textiel importen uit China terwijl we toestaan dat Wereldbank en IMF via dit soort instrumenten ontwikkelingslanden dwingen hun grenzen te openen?

Jubilee Nederland heeft grote bezwaren tegen het huidige voorgestelde DSF. Het houdt geen rekening met specifieke nationale afwegingen maar legt landen langs een geuniformeerde internationale meetlat. Bovendien blijft de financieringsbehoefte voor de millenniumdoelen buiten beschouwing. De grenswaarden voor een maximale schuld bestaan – net als in het HIPC initiatief – uit arbitraire en louter economische criteria. Landen die de hun toegekende grenswaarde overschrijden (een hogere CPIA score betekent een hogere grenswaarde), krijgen alleen (IDA) giften, geen leningen. Problematisch is dat deze landen - die worstelen met een te hoge schuld en daarmee al een groot tekort aan middelen hebben om de millenniumdoelen te realiseren – worden gekort op de hoeveelheid middelen die ze ontvangen volgens de gangbare IDA-allocatie (waarin ook de CPIA centraal staat). Een ander probleem is de beschikbaarheid van voldoende middelen voor giften. Zijn er onvoldoende middelen, dan betekent dit mechanisme – zeker wanneer het ook voor andere financieringsbronnen geldt - dat de meest behoeftige landen afgesneden worden van nieuw geld.

Jubilee Nederland vindt dat landen die onvoldoende middelen hebben om de millenniumdoelen te financieren, nieuwe hulp zoveel mogelijk in de vorm van giften dienen te ontvangen. Die hulp dient gekoppeld te zijn aan werkelijk participatieve en nationale armoedebestrijdingsplannen, en de besteding van middelen dient gecontroleerd te worden door nationale parlementen en maatschappelijke organisaties.

Wij hopen dat u in het debat van 8 september de regering aanspoort de realisatie van de millenniumdoelen voorop te stellen en dat u in het bijzonder bovengenoemde vier punten in het debat laat doorklinken.

Met vriendelijke groet,

Greetje Lubbi
Voorzitter

Bijlage: Debt Relief International: G8 Debt Deal, juli 2005

Cc
Mw. Agnes van Ardenne – van der Hoeven, Minister voor Ontwikkelingssamenwerking
Dhr. Gerrit Zalm, Minister van Financiën
Dhr. Ad Melkert, bewindvoerder Wereldbank
Dhr. Jeroen Kremers, bewindvoerder IMF